

Kulturhus på Karmøy

MULIGHETSSTUDIE

Juni 2023

KARMØY
KULTURHUS

VILL

Willder

Innhold

- 4 Innledning
- 6 Oppgaven, og tidligere arbeider
- 16 Kunnskapsgrunnlag
- 20 Deloppgave 1 - Medvirkning og romprogram
- 28 Deloppgave 2 - Kulturhus 2.0
- 22 Kulturhus 2.0

Innledning

”

Eit fritt og uavhengig kulturliv som
- skaper kunst- og kulturuttrykk av ypparste kvalitet
- fremjar danning og kritisk refleksjon
- tek vare på og formidlar kulturar v
- skaper og formidlar eit kulturtilbod som blir opplevd som relevant, og som representerer befolkninga
- er tilgjengeleg for alle og oppmuntrar den enkelte til å oppleve og delta i kulturaktivitetar
- tilbyr møteplassar og byggjer fellesskap
- fornyar seg og viser evne til omstilling
- har internasjonal gjennomslagskraft og fremjar interkulturell forståing
- styrkjer norsk språk, dei samiske språka, dei nasjonale minoritets-språka og norsk teiknspråk som grunnleggjande kulturberarar

Sakset fra Kulturmeldinga

I April 2021 leverte VILL tre mulighetsstudier for byene Kopervik, Åkrehamn og Skudeneshavn. Mulighetsstudiene fokuserte på sentrum av byene som drivere for bærekraftig utvikling av Karmøy og var spesielt koblet mot mobilitet, byrom og fortetningspotensiale. I dette arbeidet var kulturhuslokasjon en uadressert utfordring.

I september 2021 undersøkte VILL og Willder mulighetsrommet for kommunen i det kommende arbeidet med tomtesøk og programmering av et nytt kulturhus på Karmøy. I "Kulturhusutredning Karmøy" redegjorde VILL og Willder for fallgruver som tidligere kulturbygg har gått i, fra kulturhus som er laget uten medvirkning fra dem som skulle bruke dem, til kulturhus som er så dyre å drive at de tapper kommunekassene. Utredningen viste ulike modeller for hvordan et kulturhus kunne realiseres, og gav en anbefaling for veien videre. Det ble beskrevet ulike forretningsmodeller, byggkonsepter og parametre som var viktige for prosjektets fremtidige suksess.

Våren 2023 vedtok Karmøy kommune en retning, en lokasjon og en modell for det nye kulturhuset. Kommunen ønsket å jobbe videre med en modell kalt "Byen som ressurs" og det kommende kulturhuset skulle lokaliseres til Kopervik sentrum. Dette valget setter en tydelig retning og ambisjonsnivå for veien videre.

Dette prosjektet er en mulighetsstudie for å synliggjøre positive muligheter innenfor kommunens valgte konsept. Vi har ikke utfordret veivalget eller de parameterne som allerede er satt. En mulighetsstudie viser en vei og en retning, og er ment som inspirasjon for kommune og innbyggere. Igjen er det VILL og Willder som er utførende arkitekter og rådgivere, og vi er glade for å kunne bygge videre på de valg som er gjort frem til nå, og vise mulighetsrommet i kommunens ønskede alternativ.

Vi håper mulighetsstudien kan være til hjelp for kommunen i det videre arbeidet med et samlende kulturhus for hele Karmøy!

Sivilarkitekt Fredrik Barth
Daglig leder og partner Vill Arkitektur
Prosjektleder

Fredrik Barth

OPPGAVEN OG TIDLIGERE ARBEID

Vedtaket

Oppgaven

I kommunestyremøtet på Karmøy 20.03.2023 ble følgende vedtak fattet knyttet til det nye Kulturhuset:

1. Kommunestyret legger anbefalingen fra «Vurdering av behov og muligheter for å etablere et kulturhus/ ei storstove i Karmøy kommune» (18.6.2018) samt anbefalingen fra «Lokaliseringsvurdering for nytt kulturhus i Karmøy kommune» til grunn og vedtar at kulturhuset skal realiseres i Kopervik.
2. Kommunestyret er kjent med de vedtatte finansielle måltall, og med de investeringsprosjektene som allerede ligger inne i økonomiplanen. Administrasjonen skal ha som fokusområde at realisering av kulturhus skal inneha en forsvarlig økonomi.
3. Kommunestyret ber administrasjonen fortsette arbeidet med å jobbe frem en avtale mellom Karmøy kommune og private eiendomsutviklere, for å utvikle et område i Kopervik gjennom å bruke kulturhuset som en strategisk investering.
4. Formannskapet fortsetter som styringsgruppe og skal holdes løpende orientert om utviklingen.

Vedtaket viser til to viktige arbeider; «Vurdering av behov og muligheter for å etablere et kulturhus/ ei storstove i Karmøy kommune» (18.6.2018) og «Lokaliseringsvurdering for nytt kulturhus i Karmøy kommune» (2021). Rapporten fra 2018 viser til et behov og romprogram, mens lokasjonsrapporten beskrev mulighetsrommet for ulike kulturhuskonsept og ulike lokasjoner på Karmøy.

Kommunestyrets vedtak konkluderer med at kulturhuset skal legges til Kopervik, og at man skal gå videre med konseptvalget "byen som ressurs" der man skal se på mulighetene med å samarbeide med private næringsinteresser for å realisere et større byutviklingsprosjekt sammen med kulturhuset.

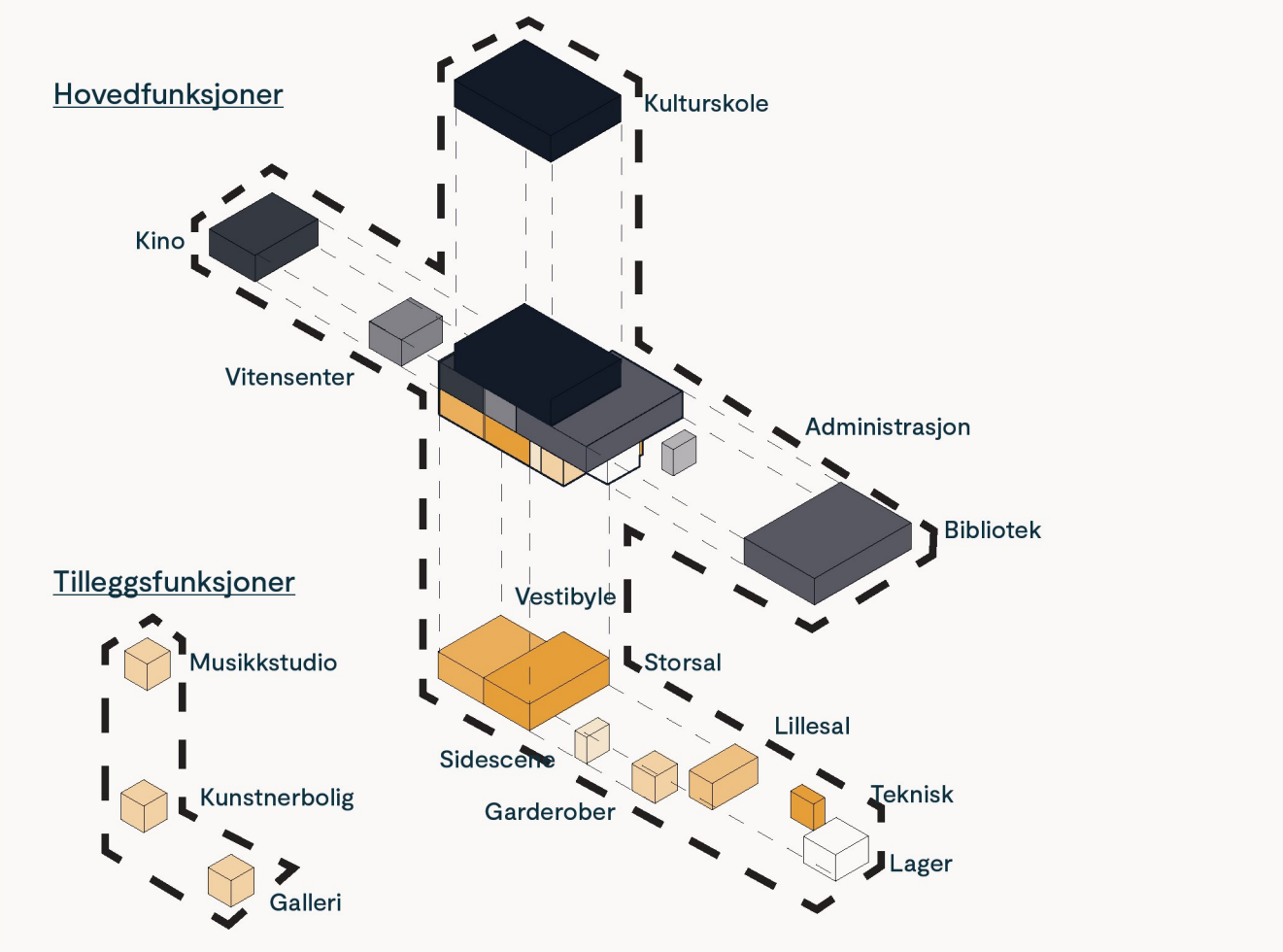
Da man i 2018 undersøkte brukernes behov og ønsker knyttet til innhold i et nytt kulturhus hadde man enda ikke besluttet hverken lokasjon av kulturhuset eller konseptet for kulturhuset. Romprogrammet rapporten konkluderer med er dermed ikke tilpasset valget som ble gjort og vedtaket som ble fattet i 2023.

Denne mulighetsstudien er dermed todelt:

1. Medvirkning som leder frem til et rom & funksjonsprogram – bygge videre på det arbeidet som er gjort i rapporten fra 2018, men invitere til en ny runde med medvirkning – bruke en annen metode enn intervju. Involvere flere deltakere (barn, unge, eldre, innvandrere, næringsliv, kulturfolk, organisasjoner og lag. Det er også ønskelig å utforske om vi kan nå sosiale bærekraftsmål ved å planlegge for/å inkludere dem som jobber med vanskeligstilte ungdommer og ungdommene selv). Bør ha som mål å identifisere muligheter for sambruk og synergier.
2. Utarbeide en mulighetsstudie som viser hvordan byen og kulturhuset kan brukes som ressurs for hverandre. Illustrasjoner som viser hvordan transformasjon og nybygg kan aktivisere en del av byen og skape attraktivitet.

Romprogram 2018

I dokumentet "Kulturhus i Karmøy - Vurdering av behov og muligheter for å etablere et kulturhus/ei storstove i Karmøy Kommune" fra 2018 er det skissert et romprogram for det ønskede nye kulturhuset. Her er det totale plassbehovet beregnet til 5500m2 i tillegg til eventuelle kommersielle arealer. Dette romprogrammet danner utgangspunktet for denne mulighetsstudien, men kan påvirkes og justeres i denne studien.

Romprogrammet baserer seg på følgende funksjoner og ønske om areal:

Funksjon:	Areal:
Hovedsal	700 m2
Sidescener	50m2
Lillesal	200m2
Garderober	100m2
Lager	200m2
Teknisk	50m2
Vestibyle	550m2
Kino	550m2
Bibliotek	1300m2
Vitensenter	250m2
Kulturskole	1300m2
Administrasjon	50m2

Dagens kulturhus Kopervik

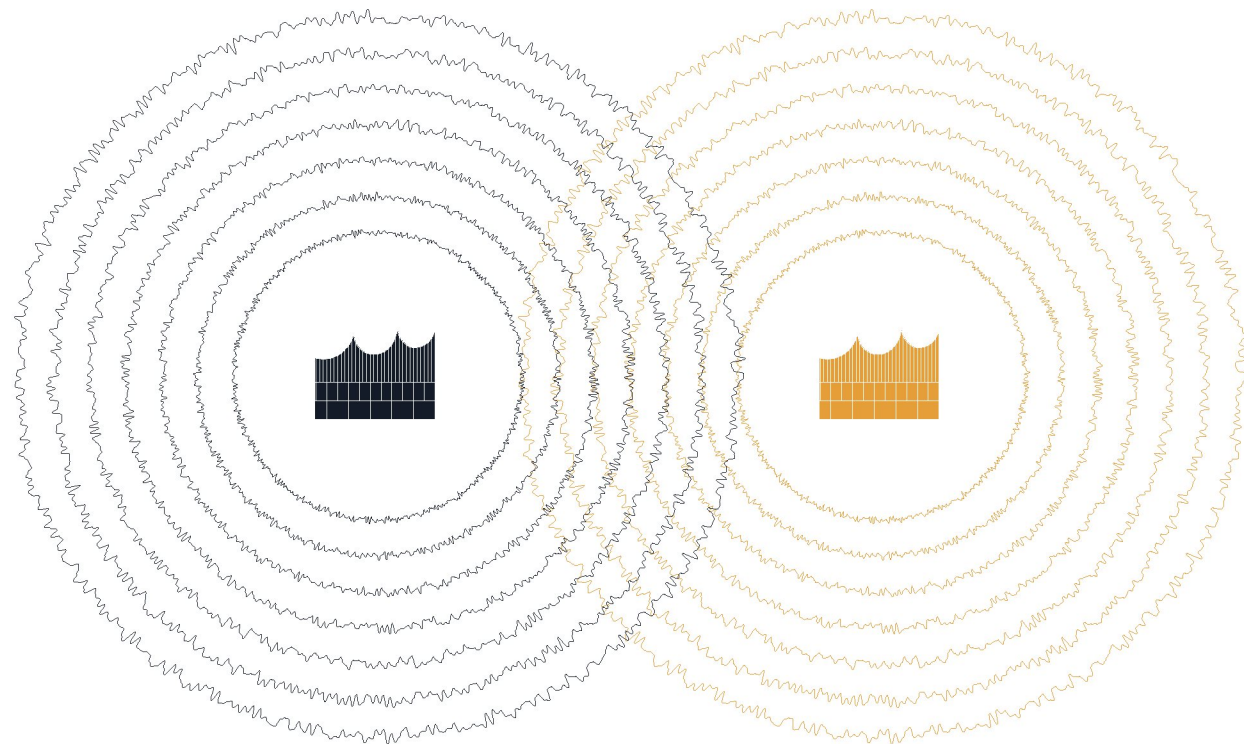

Brukere idag:	Rom til leie:
7 kunstnere	Café Anne Eeg
Burundisk forening	Møterom
Humanetisk forbund	Rockerom
Karmøy kulturskole	
Karmøy Healing	
Karmøy Rotary	
Karmøy Senior Høyre	
Karmøy Spillklubb	
Kawayoga	
Kopervik Musikkorps	
Kopervik Linedans	
Kopervik Seniordans	
LHL Karmøy	
Pantheon Lydstudio	

I dagens kulturhus i Kopervik er det allerede en rekke andre funksjoner enn de rene kulturelle funksjonene. Deler av disse funksjonene er det naturlig å se på i sammenheng også med det nye kulturhuset i Kopervik. Denne utvidete forståelsen av hva et kulturhus faktisk er, og mulighetsrommet som oppstår i dette bildet er den grunnleggende prosjektideen i mulighetsstudien. Deler av disse arealene inngår som del av kulturhusets romprogram, mens andre deler av disse arealene inngår i det som videre omtales som kommersielt program.

Kulturhusutredningen 2021

KULTURELLE RINGVIRKNINGER

ØKONOMISKE RINGVIRKNINGER

Immaterielle Verdier

Skape lokal kultur, lokal stolthet, samhold, identitet, naboskap, oppvekstvilkår, underholdning. Få "storbyen" til øya for å underholde, begeistre og inspirere.

I kommunestyrets vedtak i mars 2023 konkluderes det med at man i det kommende arbeidet med et kulturhus skal jobbe med et områdekonsept der man ser på hele byen som ressurs. Et mål blir da å forsterke både økonomiske og kulturelle ringvirkninger av det kommende tiltaket. Dette påvirker handlingsrommet til prosjektet.

De økonomiske- og kulturelle ringvirkningene er i et bærekraftsperspektiv avhengig av hverandre for å bli et godt og levedyktig kulturtilbud over tid. De kulturelle verdiene er ofte immaterielle og vanskelig å måle, men kan diskuteres i parametere som lokal identitet, mangfold, inkludering, talentutvikling, stolthet, oppvekstvilkår og ivaretagelse av lokal kultur. De økonomiske ringvirkninger kan måles gjennom områdeutvikling, eiendomsverdi, utleiepriser, salgspriser, omsetningsvekst, byliv mm.

Kulturbygg genererer liv i sentrum, og liv i sentrum fører til mer sentrumshandel. Dette vil igjen kunne hindre handelslekkasjer fra bysentrene til Amfi og Haugesund, som igjen genererer mindre trafikk og mer bærekraftige samfunn.

Materielle Verdier

Utvikle et område til å bli en revitalisert, eller ny levende bydel. Kommunal plan, infrastruktur, tomter til bolig, næring, politisk forankring osv.

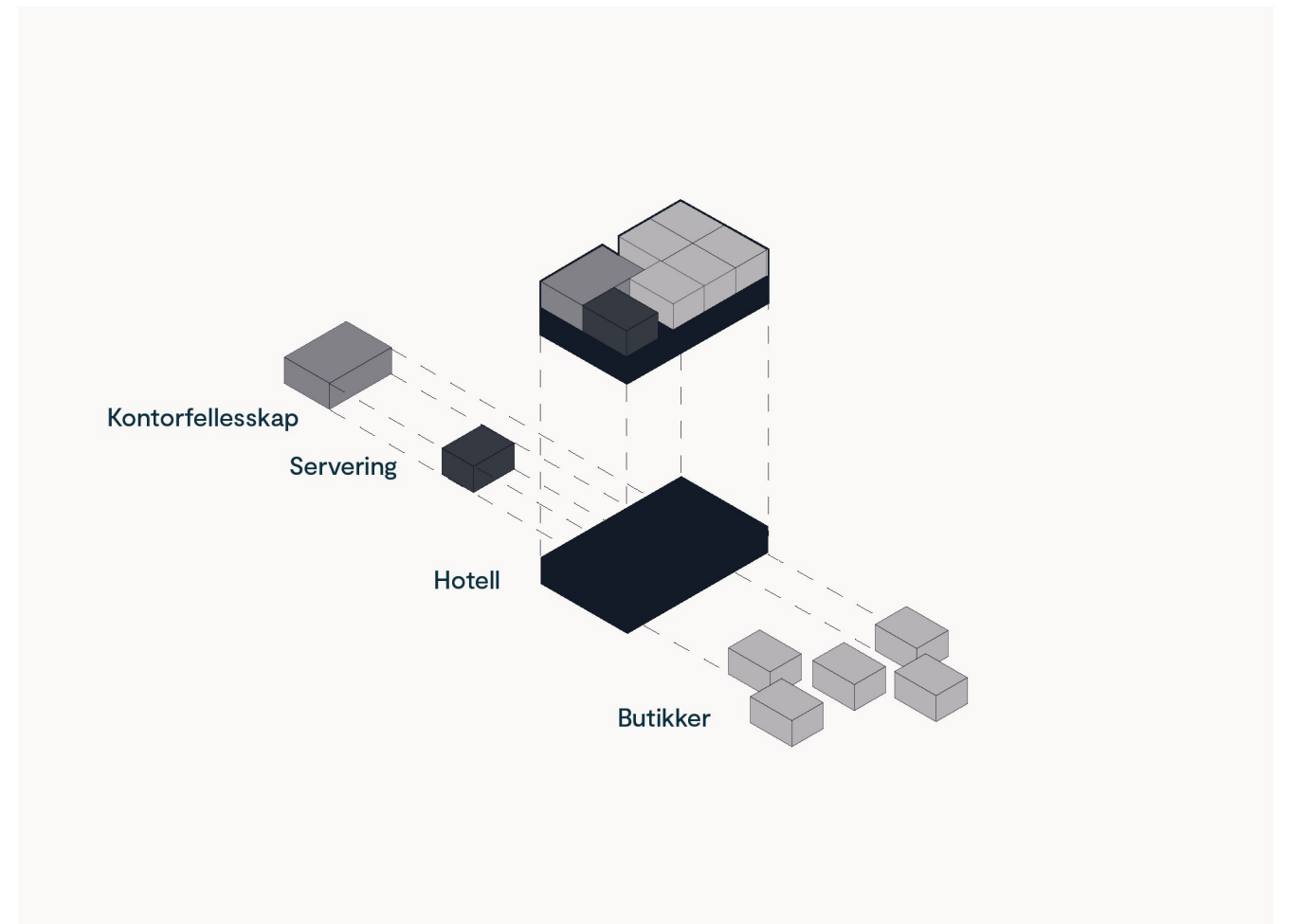
Økt liv i sentrum, større innslag av kultur og handel gir påviselige økninger i tomtekost og salgpris for bolig og kultur. Det er i dag krevende å selge nybygg på Karmøy, men det vil bli en stor oppside hvis de bygges i forbindelse med et kulturhus og spennende tilbud på gateplan. Kulturbygget kan på denne måten være en av brikkene for å generere sentral og ønsket vekst.

I kulturhusutredningen og i kommunestyrets vedtak fra 2023 ønsker man å gå videre med en modell for kulturhuset som både skal bygge selve "huset", men også se større på kommunens rolle som samfunnsbygger, og sammen med det private la kommunen også kunne ta del i den økonomiske veksten som kan komme som følge av investeringene. I dette bildet tenker vi særlig på:

Dersom et område øker sin attraktivitet blir eiendommene mer verdt. Eiendomsbesittere rundt kulturhus får økt verdi.

Boligattraktivitet henger sammen med livet på gateplan. Eksisterende boliger vil bli verdt mer i fremtiden etter investeringer i kulturhus.

Kommunen bør derfor aktivt søke eierskap i nærområder rundt kulturhuset, for å være med på ventet verdiskapning. Denne verdiskapningen må kunne påvirke kommunens driftsbudsjetter til kultur.

Det kommersielle programmet i det kommende kulturhuset må derfor også dimensjoneres i tiden som kommer. Det er ikke mulig å gjøre uten dyptgående analyser av kommersielle muligheter og i denne studien kan vi derfor bare peke på potensialet.

I kulturhusets første etasje kan man se for seg en café med både lunsj og middagsservering. For å sikre inntekt lager man eksempelvis avtaler som sikrer at ingen bedrifter som etablerer seg i huset eller i nabobygg har lov å drifte egen kantine. Cafédriften kan dermed gå i null på interne gjester og i pluss på eksterne gjester. I tillegg vil tilrettelegging og servering til konferanser, messer og konserter være en viktig inntektskilde. Kulturbygget blir også på denne måten en viktigere integrert del av byen, der drifterne av kommersielt areal i bygget må "ut i lokalsamfunnet" og hente brukere for å gå i pluss økonomisk samtidig som driften er sikret gjennom bygget.

Kontorfellesskap kan også vurderes som en del av konseptet rundt kulturhuset. Hvordan arbeidsrutinene blir post-corona er vanskelig å spå, men foreløpige signaler tyder på at mange har funnet seg til rette med en hybridløsning hvor man er litt på kontoret og litt hjemme. På Karmøy er det over 8000 som pendler ut av kommunen hver eneste dag. Man kan anta at en andel

av disse godt kunne tenke seg å ha et satelittkontor på øyen hvor man hadde tilgang til møterom, kopimaskin og raskt Internett.

Allerede i dag har kulturhuset i Kopervik kommersielle brukere. Disse og flere til bør naturlig bli del av det kommende kulturhusområdet.

I rapporten fra 2018 er hotell nevnt som et mulig tilleggsprogram til kulturhuset. Overnattingstilbudet på øyen er marginalt, og man kunne innledet en tidlig dialog med hotelldrivere for å utrede om det i det hele tatt er realistisk å programmere for dette i det videre arbeidet.

Utvikling av dette kommersielle programmet vil måtte gjøres over tid, og alltid på markedsmessige grunnlag. I tillegg vil området rundt kulturbygg være godt egnet for utvikling av både bolig og kontor (og igjen, det er kanskje her det kommende kommersielle potensialet er størst). I vårt kommende kulturhusprogram setter vi derfor av en stor del fleksible arealer som både kan være næring, kontor og bolig. Vektingen mellom dem må tilpasses markedssituasjonen under realisering.

Kulturhusutredningen 2021

Byen som ressurs

Kommunestyrets vedtak våren 2023 konkluderte med at det var alternativet "Området – byen som ressurs" som skulle velges for det nye kulturhuset. Konseptet er beskrevet i utredningen og hovedkonklusjonen følger her. Konseptet handler om å se på byggingen av kulturhus som en mulighet for å skape vekst på Karmøy. I stedet for å se på kulturhuset isolert, lager man en strategi for et område hvor kulturhuset er navet i en plan som skal bygges som en helhetlig destinasjon over tid. I tillegg ser man på samspillet med øvrige kulturhus. Dette er en ambisjon som inkluderer mer enn et kulturbygg, og som dermed vil kreve at kommunen inviterer det private næringslivet med på reisen. Konseptet tar utgangspunkt i hvordan man gjennom en kulturhusetablering kan etablere et område etter folks, næringslivets og miljøets behov. Man skal se for seg revitalisering av et sentrum hvor det er flere nybygg tilknyttet kulturhuset som gir livskraft til hverandre ved at flere bor der og jobber der og hvor det gis ringvirkninger til omkringliggende gater og bygg.

I Kopervik skal man derfor arbeide sammen med kommersielle utbyggere og skape en destinasjon med kulturbygg, kontor og boliger. Målet med dette prosjektet er dermed ikke knyttet til kultur alene, men er knyttet til både kommersielle og kulturelle ringvirkninger – bærekraftige mål for samfunnet.

Fordelen er at initiativet og samarbeidsmodeller kan gi økt avkastning til kommunen i salg av tomter, eiendom, bygg (bolig, kontor og/eller næring), og eventuelt kommersiell utleie. Det er også økt risiko i forhold til et eiendomsmarked med begrensede salgs- og utleieinntekter, og vil kreve stor innsats for å dra i gang-, og gjennomføre et utviklingsprosjekt i samarbeid med kommersielle selskaper som potensielt vil gå over mange år. Men når målet er samfunnsutvikling er dette både en risiko kommunen kan og bør ta, og tidsperspektivet er ikke avskrekkende i et byutviklingsperspektiv.

Økonomiske verdier

Og hvilke verdier kan det være snakk om? Det svenske byanalyse firmaet Spacescape er en av vår samtids viktigste byforskningsmiljøer i Skandinavia. De har høstet internasjonal anerkjennelse for sitt arbeid og har blant annet utviklet en analysemodell som ved å undersøke en rekke faktorer kan forutse m²-pris på bolig (og kontor) med over 96% sikkerhet i Stockholm.

Faktisk er det slik at i Göteborg innebærer en fordobling av urbane virksomheter (servering og kultur) innen gåavstand fra boligen at boligprisen stiger med hele 2200 kr/kvm. Dette er store og målbare verdier. Verdier som både bolig og næringsliv deler. Og det er denne verdistigningen kommunen kan sikre å ta del av i dette konseptet.

Disse økonomiske ringvirkningene som kan oppstå som følge av tiltaket kan være nøkkelen til å få til den ønskede samfunnsutviklingen i det hele tatt. I følge omsetningstall fra gjennomførte boligsalg på Karmøy, og intervjuer med eiendomsmegler på Karmøy er kvadratmeterprisen (salg) for bolig i nybygg omkring 40.000 kroner kvm, mens den er 20.000 for bruktbolig. Byggekostnader for nybygg bolig er rundt (kanskje i underkant av) 30.000 kroner per kvadratmeter. Differansen er lav, og det er høy risiko for utbyggere. Innenfor næring er leieprisen anslått til omkring 1600 kroner per kvm. for nybygg med god beliggenhet i Kopervik (900-1000 kroner per kvm. for eldre bygg). Å bygge boliger og kontorer samtidig med kulturhusprosjektet gir mening i et økonomisk perspektiv fordi etablering av kulturhuset vil gi økte salgspriser for bolig og kontor. Å la kommunen ta del av denne verdiøkningen gir mening dersom det man sparer/tjener bidrar til et enklere kulturbygg å drifte, bedre inntjening på bygningsmassen og derigjennom et bedre og mer robust kulturtilbud i kommunen. Og, ser man utover den primære økonomien i utbyggingen, vil en slik satsning gi sekundære ringvirkninger i flere arbeidsplasser, økt omsetning i lokale serveringssteder og butikker og dermed høyere bolig- og utleiepriser.

KUNNSKAPSGRUNNLAG

Riksteateret

Riksteatret har utarbeidet en kravspesifikasjon for nye kulturhus som dekker de tekniske kravene Riksteatret stiller til nye spillesteder.

- Scenerom bredde: over 20 m
 - Avstand fra bakvegg til innside presceniumsåpning: 10 m
 - Presceniumsåpning: bredde: 10 m, høyde: 5–6 m
 - Sidescener: 4 m bredde x scenedybde
-
- Dersom man velger teleskopamfi, anbefales fast amfi bak i salen.
-
- Garderobe: Min 4 garderober med samlet kapasitet for 20 personer. Oppholdsrom i direkte anknnytning til scenen.

For hele kravspesifikasjonen for nye kulturhus se: <https://www.riksteatret.no/globalassets/3.-om-riksteatret/tekniske-krav/riksteatrets-tekniske-krav-til-nybygg-2020.pdf>

Filharmonien m.m.

En typisk filharmonisk orkesterscene er vanligvis bred og dyp nok til å plassere alle instrumentgruppene, som strykere, blåsere og slagverk, med tilstrekkelig avstand mellom hver gruppe. I tillegg bør det være nok plass mellom musikerne innenfor hver gruppe for å sikre komfortabel spilling og bevegelse.

En grov estimert størrelse på scenen for en filharmoni kan være rundt 15–20 meter bred og 10–12 meter dyp. Dette gir tilstrekkelig plass til å romme et typisk orkester på omtrent 80–100 musikere, inkludert dirigenten.

Det er imidlertid viktig å merke seg at størrelsen på scenen kan variere avhengig av det spesifikke orkesteret, musikkprogrammet og lokalene der konsertsalen befinner seg. Noen filharmonier kan ha mindre eller større scener avhengig av deres behov og preferanser. Akustikk i en konsertsal for en filharmoni bør ha god akustikk. Dette innebærer vanligvis en balanse mellom refleksjon og demping av lyd for å

skape en klar og balansert klang. Konsertsalen bør kunne forsterke orkesterets lyd uten å forvreng eller dempe instrumentenes naturlige kvaliteter.

Vitensenter

Norges forskningsråd har på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet (KD) ansvar for fordeling og utbetaling av tilskudd til driftsstøtte til de regionale vitensentrene. De regionale vitensentrene er populærvitenskapelige opplevelses- og læringssentre som skal skape interesse for matematikk, naturvitenskap og teknologi ved at de besøkende lærer ved å eksperimentere. Vitensentrene skal være en aktør innenfor realfagsutdanningen i sin region.

Av de regionale Vitensentrene finnes en rekke kritirer som må oppfylles for å få tilgang til støttemidler. De regionale vitensentrene er permanente institusjoner, ikke basert på profitt, som skal tjene samfunnet og dets utvikling ved å formidle materielle og immaterielle vitnesbyrd om mennesket, natur og teknologi i studie, utdannings og underholdningsøyemed. Et regionalt vitensenter:

- bør ha en driftsorganisasjon på minimum 8 årsverk.
- bør disponere et totalareal på minst 1500 m² som kan romme både faste utstillinger og vandreutstillinger.

- forventes å ha driftsregnskap i balanse. Av senterets totale inntekt bør:
- Maksimum 35 % dekkes av KD (Forskningsrådet)
- Minimum 20 % dekkes av fylkeskommune/kommune

Vitensentrene har et spesielt ansvar for å motivere barn og ungdom til økt realfagsglede og utdanningsvalg innen disse fagområdene gjennom bl.a. å være en betydelig ressurs for skoleverket. Vitensenterpedagogikken skal i størst mulig grad være forskningsbasert og bygge på det naturvitenskapelige eksperimentets metode, men er ikke begrenset til dette. De regionale vitensentrene skal bidra til kunnskapsproduksjon om formidling inne våre fagfelt og plikter å utforske vitensenterpedagogikken og –didaktikkens rammer. For mer detaljert beskrivelse se:

<https://www.vitensenter.no/vitensentrene-i-norge/>

Utforming av kinobygg

Som en tommelfingelregel bør man ha et nedslagsfelt på 10.000 innbyggere per kinosal for å kunne dekke investeringskost mot billettinger. En stor sal er dyrere å bygge per stol sammenlignet med en mindre sal på grunn av bæring og akustiske utfordringer.

En effektiv kinosal har lengde/breddeforhold på 1,4 – 1,5.
Eks: en 20 meter lang sal bør ha en bredde på 13,3–14,3m for best utnyttelse av arealet.

Dybde bak lerret må være tilpasset høyttalere. I store saler, med over 200–250 plasser bør dybden bak lerretet være minst 1,2 m. I saler mindre enn dette kan dybden settes til 1,0m

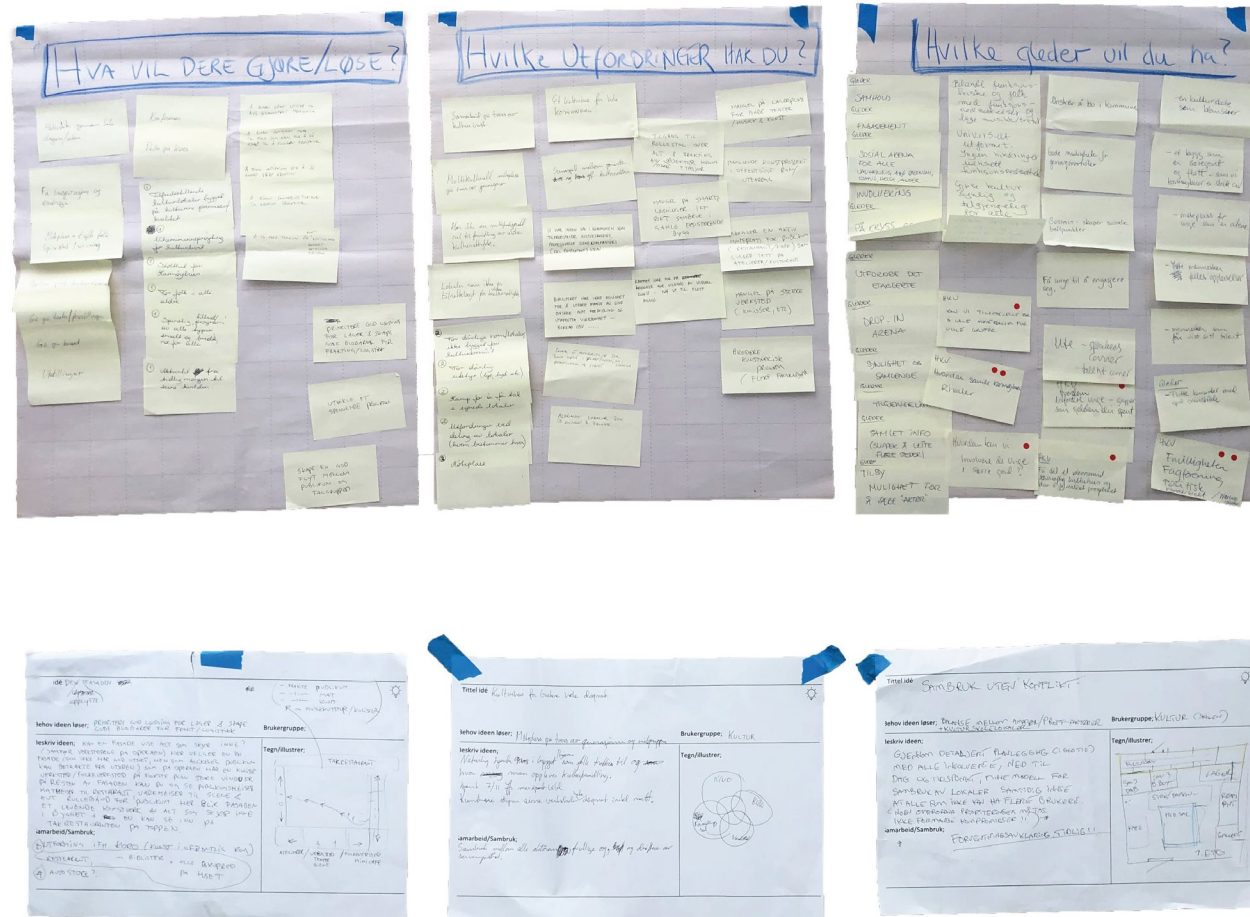
Bildestørrelse bestemmes av salens størrelse. Bildet må se stort ut, også fra siste rad.

Som et utgangspunkt kan man sette bilde høyde = 0,25 x avstand fra lerret til bakveggen i salen.
Eks: Er det 16 meter fra lerretduk til bakveggen blir bilde høyden 0,25 x 16 = 4,0 m

For mer detaljert beskrivelse se: <https://kino.no/article967065/>

DELOPPGAVE 1 – MEDVIRKNING OG ROMPROGRAM

Medvirkning

12 juni 2023 gjennomførte Karmøy kommune, VILL og Willder medvirkningsverksted i kommunehuset i Kopervik. Willder hadde regien på møtet etter metodikk basert på Googles sprintmetodikk tilpasset situasjonen og norske forhold. Målet for dagen var å la et bredere utvalg informanter uttale seg, åpne for annen metodikk enn intervju, og sammen arbeide med idégenerering for nytt innhold i kulturhuset.

Kommunen inviterte tre hovedbrukergrupper til arbeidet:

- 1) Kunstnere og kulturpersonell
- 2) Næringsliv
- 3) Grupper som jobbet med integrering og sosial bærekraft (inkludert ungdom).

Verkstedet ble gjennomført som et fire timers opplegg, der en felles problemstilling ble løst med 3 ulike innganger (alt etter hvilken brukergruppe man tilhørte).

Programmet for dagen inneholdt seks hoveddeler:

- 1) Hvordan kan vi...øvelsen. Beskriver arbeidsoppgaver som prosjektet bør jobbe med for å løse oppgave brukerne ser i samfunnet.
- 2) Jobs to be done ... Identifiserer ulike behov de tre målgruppene har/ser, som man må løse i prosjektet.
- 3) LYN demo - hvem kan vi inspireres av?
- 4) Ønsker gruppene har for det nye kulturhuset, og en tydeliggjøring av hva kulturhuset kan løse av behov brukerne selv har i dag (også utenfor kulurfeltet).
- 5) Kreativ del - alle lager egne ideer, basert på funnene i tidligere oppgaver og inspirert av eksempelprosjektene.
- 6) Presentasjon av ideene fra hver gruppe

Oppsummering medvirkning

Generelt påpeker både medvirkning og rapporten fra 2018 at det er behov for moderne fasiliteter til kulturinstitusjonene på Karmøy. Her vil de største ønskene kvitteres ut bare med etableringen av bygget i seg selv, og romprogrammet som foreligger tar høyde for mange av behovene. Et spesielt viktig ønske er en storsal, noe Karmøy ikke har i dag.

Samlet er det flere ønsker om innholdsfunksjoner enn det som er tatt høyde for i romprogrammet fra 2018. Romprogram og workshop viser at Karmøy har et stort mangfold av interesser spredt på en begrenset befolkning. Besvarelsene viser også at deltakerne ser bredt på bruken av kulturhuset, fra dans og klassisk konserter til e-sport og konferanser. Dette er utfordrende da det ikke er bærekraftig å bygge store funksjonsrom til mange interessegrupper. Det blir både arkitektens og senere økonomenes oppgave å tegne og regne på optimalisering av multifunksjonsrom da det blir kostbare kvadratmeter (f.eks. med tanke på spesialfunksjoner, teknisk utstyr, akustikk osv). Her vil en idé være å se på programmering utover kulturhuset i seg selv. Byggene rundt kulturhuset kan ha mange av funksjonene som ikke krever mye spesialutstyr. Det kan skape et mer spennende og levende byliv.

Det er bred enighet om at kulturhuset er et stort løft hvor næringsliv, kommune og kultur må jobbe sammen. Samtidig påpekes det historiske utfordringer med samarbeid mellom de samme partene, men også utfordringer med samarbeid mellom de ulike tettstedene på øya. Det er ingen idéer tilknyttet til hvordan dette kan bli bedre. Her blir det viktig å skape en god samhandlingsprosess som er inkluderende, tydelig og har klare mandater. Videre må man se nøye på programmering og drift over tid, slik at dette blir en arena som er inkluderende for hele Karmøy.

Vi registrerer også at flere har påpekt at kultur må komme foran kapital. Dette er en kjent problemstilling med mange ulike meninger. Vår anbefaling er at kommunen må være god på å forklare finansieringen, og da spesielt forskjellen mellom det å bygge, og drive et kulturhus. Historikken fra andre kulturbygg er at for store ambisjoner fører til så svak kommuneøkonomi at kulturtilbudet bygges ned over tid, ikke opp.

Det er mange tanker og ideer i workshopen tilknyttet generelle utfordringer på Karmøy, som å gi et tilbud til barn og unge, hindre fraflytting, tilby noe spennende for turister, forbedre levekår for multikulturelle og eldre, og generelt skape rom for et større samhold på Karmøy. Vi opplever at romprogrammet legger godt til rette for dette, men at man i den videre i utformingen og selve programmeringen må konkretisere dette behovet ytterligere.

Punktvis oppsummering av medvirkning ligger som vedlegg.

Det ble kommentert at flere viktige ressurser ikke var med i workshopen. Dette kan ha påvirket resultatet.

På neste side har vi oppsummeret de viktigste oppgavene – spørsmålene som fikk flest stemmer:

HVORDAN KAN VI...

....skape en plass for verksted der utstyr og plass for media, kunst og håndtverk, kan være tilgjengelig for folk? *****

...finne en god balanse i programmet i salene; lokale amatører vs. tilreisende proffe?...klare å utnytte max av kvadratmeter og timer i døgnet? (kulturhus) ***

....utvikle et program som ikke defineres kun av kapital men av kulturell verdi? ***

...finne en god modell for sambruk/flerbruk uten «krangling»? ***

....utnytte økt turisme gjennom et nytt kulturhus? ***

....få Norges «grønneste» kulturhus? ***

...utvikle et hus som hele Karmøy vil bruke, og publikum fra andre kommuner ønsker å bruke? **

....nå ut til «folk flest», at flest mulig vil bruke kulturhuset til daglig? **

....få hele næringslivet på Karmøy engasjert/involvert? **

....bli en integrert del av bysentrum? *

....legge til rette for alle aldersgrupper på kulturhuset? Skal en det? *

Oppdatert romprogram

Anbefaling til revurdert romprogram

· Vi anbefaler sterkt å starte et arbeid for å dimensjonere et Vitensenter i Kopervik, men anbefaler å ta 250 kvm Vitensenter ut av romprogrammet til kulturhuset. Årsaken er at de nasjonale Vitensenterne (oppsummert på side 18) er underlagt Forskningsrådet hvor det blant annet er krav til minimum 1.500 kvm og minimum 8 årsverk. Det er med andre ord et større utredningsarbeid å utvikle, drifte og legge tilrette for et Vitensenter enn denne oppgaven kan løse alene. Vi mener et vitensenter absolutt har livets rett på Karmøy. Det er ingen andre Vitensenter i fylket i dag, det er 30% finansiering fra forskningsrådet og det skaper mye trafikk fra publikum. En kan se for seg at et Vitensenter vil tiltrekke seg besøk fra hele Haugalandet, kanskje hele fylket, og vil kunne utvikles som en stor attraktor for Kopervik. Kobling til maritim industri, offshore og de store arbeidsplasslokasjonene i regionen er god. Her vil man både kunne jobbe med realfag og utdanning (som krav fra forskningsrådet), men også med integrering, identitet og rekruttering til arbeidsplassene. Lokaliseringen av vitensenteret kan gjerne være sammen med kulturhuset, men kan også løses i eget bygg i samme område.

· Næringslokaler. I konseptet som er valgt er det en mulighet for at næringslokaler er med å finansiere kultur gjennom verdistigning på eiendom. I romprogrammet fra 2018 er det tatt høyde for næringslokaler, men ikke forslått antall kvadratmeter. Å gi anbefaling til antall kvadratmeter næringslokaler for å finansiere kultur er en større oppgave enn gitt i denne oppgaven, men vi vil anbefale at det utredes og tegnes en fleksibel løsning i oppgaven.

· Bolig. I konseptet som er valgt er det også gitt rom for boligutvikling og kontor. Disse formålene kan også være med på å finansiere deler av kulturformålet gjennom økt verdi på eiendommer og eksisterende boliger i området.

· Kino. Her anbefaler vi å redusere plassbehov. Kinobesøk har lenge gått ned og trenden ser ut til å fortsette. Det er mest bærekraft i flere mindre saler med god komfort. Derfor anbefaler vi å ha to mindre saler, og videreutvikle en ny storsal i et multifunksjonsrom og synergi med «Lillesal» fra kulturhusprogrammet.

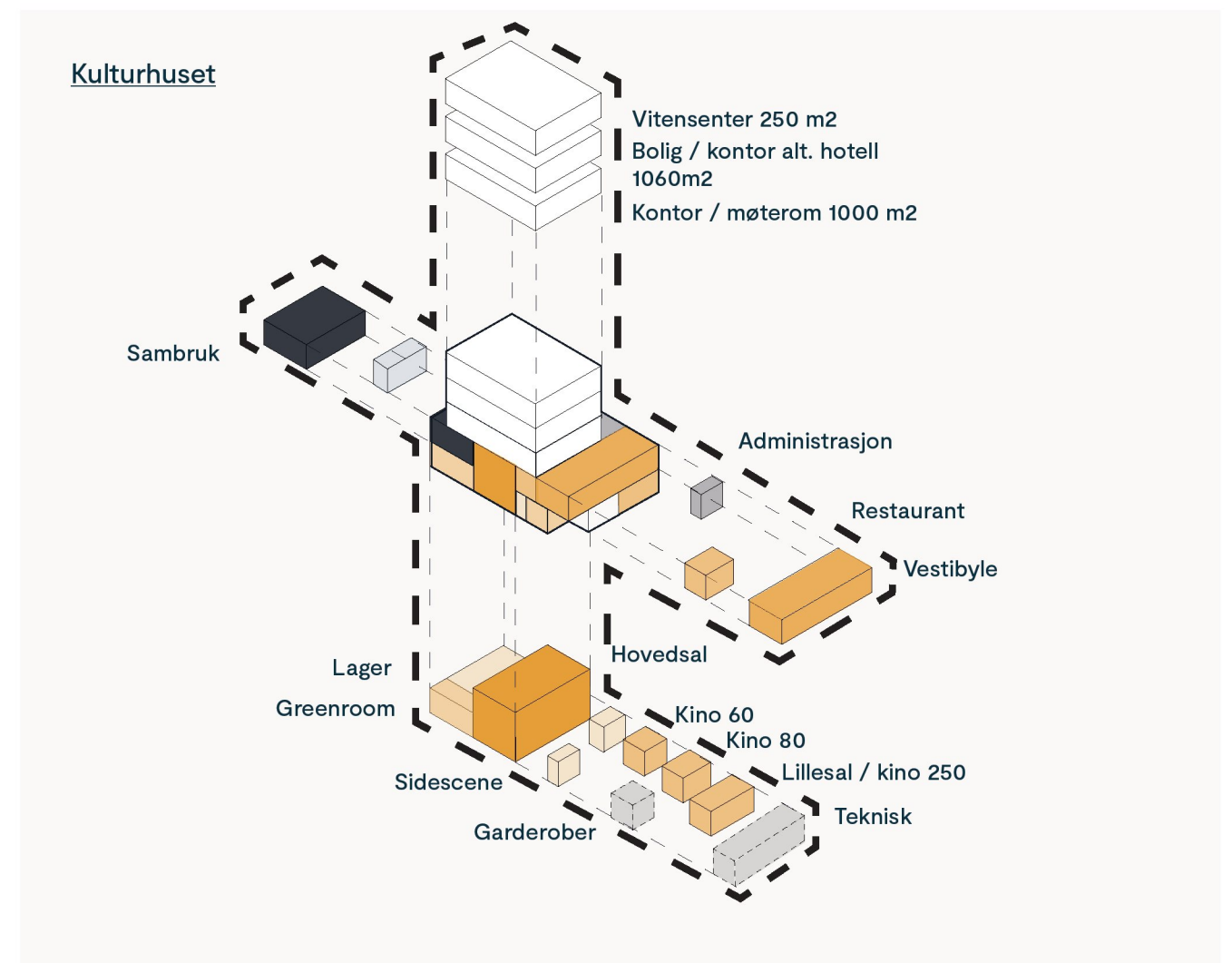
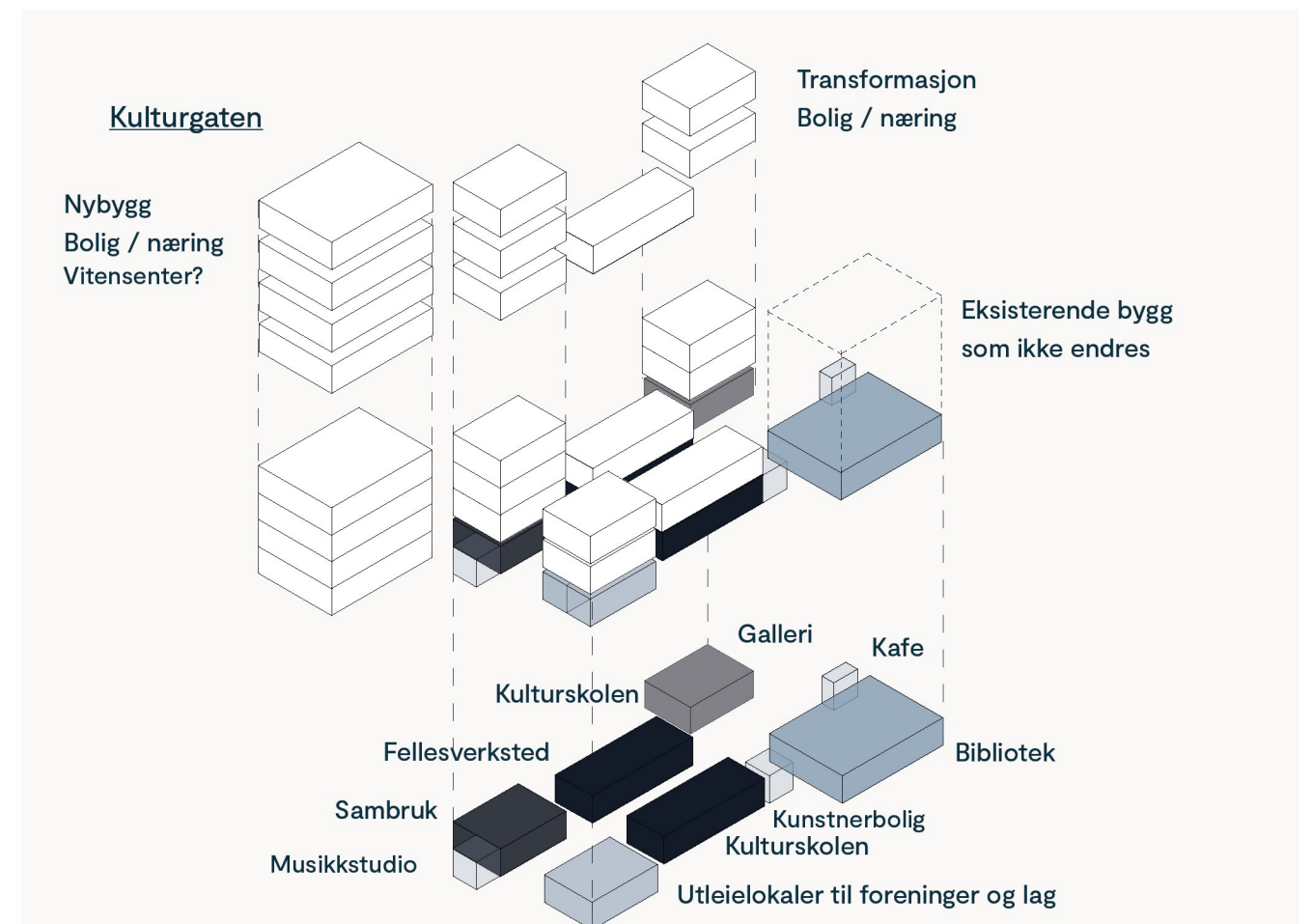
· Vi anbefaler at restaurantcafé i kulturhuset er en utadrettet virksomhet, og leies ut som kommersielle lokaler. Det reduserer antall fellesareal. Fungerer som kiosk/billettsalg også.

· Vi anbefaler at vestibylen har lite ubenyttet areal (lite fellesareal). Arealet i vestibyle bør kombineres med restaurant/café og derigjennom gjøres kommersielt.

· Vi legger opp til et mest mulig fleksibelt kommersielt program utover selve kulturhusprogrammet. Det betyr at det både kan realiseres som bolig, næring, kontor eller Vitensenter – og at det er markedsmessige

vilkår som styrer gjennomføringen.

· Det prosjektutløsende behovet er en storsal som også aktører som riksteater m.fl. kan bruke. Denne må dimensjoneres etter krav fra de nasjonale brukerne. Utover dette programmet må det legges tilrette for gode driftsmuligheter, god logistikk og godt byliv. Det blir en diskusjon og dialog til hvilke aktiviteter som kan og bør flyttes ut på gateplan som del av det urbane prosjektet.

Oppdatert arealoversikt

KULTURGATEN: Kulturprogram: Areal: 1. Bibliotek Inkludert kafe, studie-sal, gründer-HUB i 1 og 2. etg mot parken. Kulturskole i alle 1. etg (fordelt på 5 bygg) 2. Studio/Saler 3. Studio/Saler 4. Fellesverksted 5. Frivillingsentral 6. Sambruk 7. Ungdomshus/ bibliotekssatelitt 8. Pop-up lokale 9. Kulturskolen (1a etg til Karmøygården) Sum 4063	KULTURHUSET Kulturprogram: Areal: Hovedsal Scene Sidescener Lillesal/Kino 250 stoler Garderober/Grøntrom Lager * Teknisk Vestibyle Kino -80 stoler Kino 60-stoler Vitensenter Administrasjon Sum 2523m2
KULTURGATEN Komersielle program kontor/boliger Påbygg/transformasjon BYGG 1-9 Sum 6436m2	KULTURHUSET Komersielle program kontor/bolig, vitensenter, hotell eller lign: 2 etasjer á 530m2 2/3 etasjer Sum 1500m2
Komersielle utviklingstomter kontor/bolig Nye utviklingstomter: A: 213 m2/ 4. etg B: 300 m2/4. etg C: 753 m2/4. etg Sum 5064m2	TOTALT: Areal: Kulturprogram: Komersielle program: (transformasjon/nybygg; kontor/bolig inkl. utviklingstomter Sum 6586m2 13000m2 19586m2

UTEAREALER Kulturprogram: Areal: Kulturgaten dekke (fra biblioteksplassen ned til kaien, markert i planen) Biblioteksplassen plass for utekafé, scene, lek mm. Kulturhagen Lille kulturhagen Havnetorget *	3300m2 1000 m2 700m2 130 m2 2000m2
--	--

*Havnetorget overlapper noe med dekket for kulturgaten ned mot kaien. Totalt har Havnetorget ca 2000m2 oppstillingsplass for biler når det er behov for å bruke det som parkeringsarealer. Det er også mulig å komme inn med buss ved større event. En sjøtransport til kai med båt fra byene rundt Kopervik kan også være et alternativ ved større event på Karmøy kulturhus.

DELOPPGAVE 2 – KULTURHUS 2.0

Kulturgaten

KARMSUNDSGATEN-KULTURGATEN

Hovedkonseptet bak konseptet "området" er å bruke byen som ressurs. Vi har sett på hvilke funksjoner som bør være inne i selve kulturhuset, og på det ønskede programmet tilknyttet kulturhuset som også kan fylle byen med liv. Det totale programmet er større enn det

transformerte kulturhuset. Dette gjør at kulturhuset er avhengig av byen rundt, og byen rundt vil bli avhengig av kulturhuset som navet i det nye sentrum. Denne modellen vil redusere investeringskostnader i kulturbygget, og vil øke verdien på eiendomsmassen rundt kulturbygget. Og

det er denne dynamikken kommunen må forstå og legge tilrette for. Eiendomsverdi vil stige over flere år, og det er denne verdien som burde komme kulturlivet tilgode. Det er ikke nødvendigvis slik at leietakere direkte kan støtte kulturaktivitet over leiekontrakten, men verdistigning

som følge av kulturen og næringslivet vil gi verdistigning til alt rundt. Dette regnestykket må kommunen ta tak i og eie, og en må finne ordninger for å måle denne verdien. Kulturlivet kan ikke bare måles over driftsbudsjetter, Karmøy kulturhus må måles på verdistigning.

PROGRAMMERING AV KULTURGATEN

- 1 **BIBLIOTEK**
kafe, studiesal, gründer-HUB
- 2 **KULTURSKOLEN**
musikklab, band, visuell kunst
+ lokaler til ulike foreninger og lag,
møterom til leie
- 3 **KULTURSKOLEN**
band, øvingsrom
- 4 **FELLESVERKSTED**
ulike verksteder til bruk for kulturskolen,
foreninger og folk på hele Karmøy, kunstner
bolig

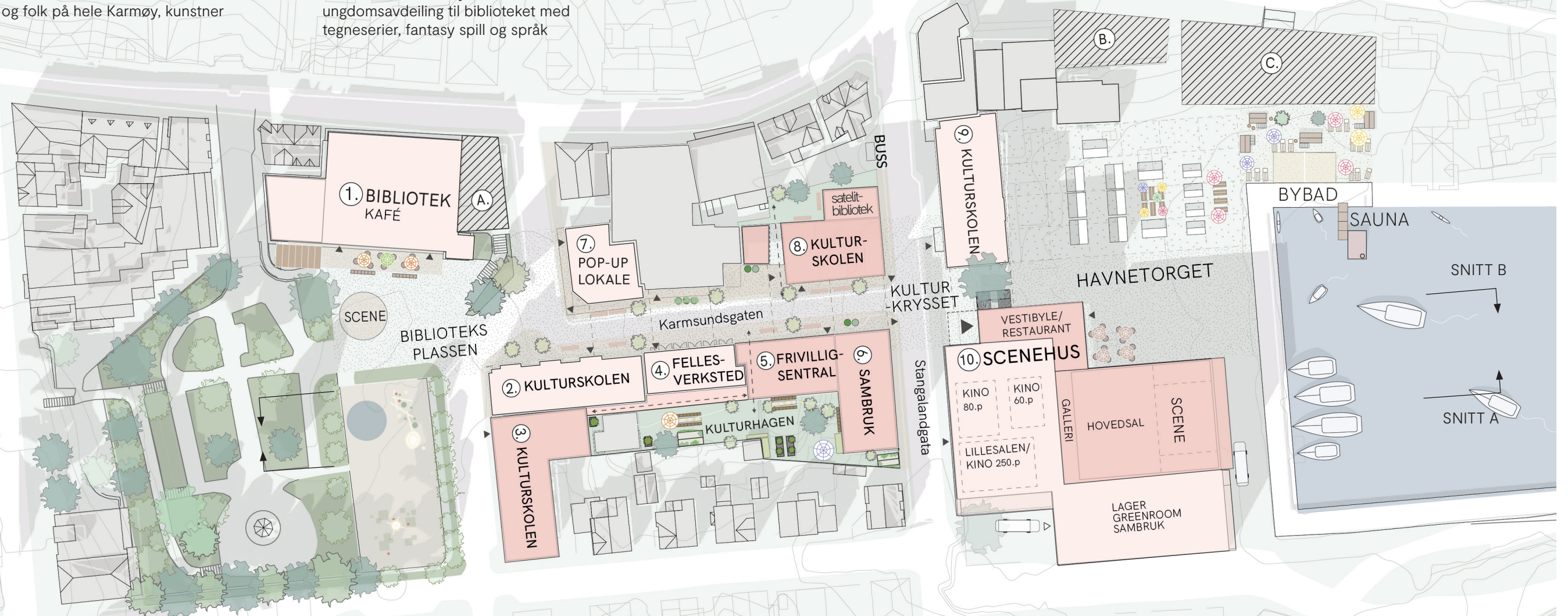
- 5 **FRIVILLIGSENTRAL**
åpen barnehage, språkkafe, sanitetsforenin
gen, matkultursenter med åpent kjøkken,
kjøkkenhage i KULTURHAGEN
- 6 **SAMBRUK**
dans, teater, musikal
- 7 **POP-UP LOKALE**
utstillinger, loppemarked
- 8 **KULTURSKOLEN + BIBLIOTEKSSATELITT**
spillhus, hang out, forandringshuset, ungdoms-
råd, visuell kunst - hybridverksted,
ungdomsavdeling til biblioteket med
tegneserier, fantasy spill og språk

- 9 **KULTURSKOLEN**
øvingsrom musikk, piano, sang, stryke-
instrumenter
- 10 **SCENEHUS - KARMØY KULTURHUS**
Hovedscene med sidescener og greenroom
Lillescene / stor kinosal 250 pers
Kinosal 80 pers
Kinosal 60 pers
Vestibyle med restaurant
Lager

Teknisk/støttefunksjoner
Sambruk med kulturskolen
Administrasjon kombinert med tilleggsareal: vitesenter,
kontor, møterom, hotell og/eller bolig

UTVIKLINGSTOMTER

- A tomten ved biblioteket - markere inngangen til
kulturkvartalet fra handlegaten
B + C Tomtene langs Strandgata - rammer inn
havnerommet

Forslag til program i hvert bygg må sees på som et
mulighetsstudie og viser kun en visjon for kulturhuset
og kulturgaten. Det er ikke avgjørende at funksjoner
ligger på nøyaktig samme sted, eller at det er akkurat
disse aktivitetene som realiseres. Vi har forsøkt å skape
gode og attraktive gater og plassrom, der utadrettede

aktiviteter får ta del i gatemiljøet. Kulturskolen får lokaler
på gateplan, med muligheter for små konserter, åpne
øvinger og show. Kunstnere kan stille ut i små gallerier
i nisjer i veggene, gamingrom, møteplasser mm får være
synlig i bybildet. Alle aktørene bør utfordres til hva de
kan bidra med for å skape attraksjoner og liv i bymiljøet.

KARMSUNDGATEN-KULTURGATEN

Hele gaten får et sammenhengende dekke fra parken og ned til kaien der gående har prioritet. Det er utadrettet kulturprogram i stort sett alle første etasjer.

KULTURBYGGENE

Byggene i kulturgaten/Karmsundsgaten (bygg 2-6) kobles sammen av en halvklimatisert glassoverbygg mot Kulturhagen. Slik kan man komme tørrskodd og skjermet mellom de ulike byggene, og utnytte mulighetene for sambruk og deling av fellesfunksjoner som toaletter, garderobe, møterom, verksteder m.m. Bakgården kan også danne rammene for et annerledes bruk av byen til bakgårdsmarkeder og intime konserter til sommeravslutning på kulturskolen o.l.

Bygg 4 er et fellesverksted etter modell fra Bergen fellesverkstedet (<https://www.bergenfellesverksted.no/>) og "Huset" i Århus ([https://da.wikipedia.org/wiki/Huset_\(Aarhus\)](https://da.wikipedia.org/wiki/Huset_(Aarhus))) inneholder verksteder; tre, keramikk og maling. Store åpne porter mot gaten og bakgården tillater forbi-passere å ta del av aktivitetene samtidig som brukene kan ta verkstedsaktiviteter helt ut i gaten og gårdsrommet.

KULTURHAGEN i bakgården gir mulighet for å flytte aktiviteter ut i det frie, og la barna som besøker kulturskolen eller åpen barnehage leke i oversiktelige og skjermede omgivelser. Her kan interesserte dyrke i drivhus og arrangere felles matlaging med lav terskel til deltakelse. Kanskje det kan utvikles som et integreringstiltak der man kan arrangere kurs i etnisk mat (fra opprinnelsesland)?

KARMØY KULTURHUS

Karmøys storstue med stor scene med plass for 600 sittende og 1200 stående. Scenen har et stort vindu mot sjøen som kan være åpent ved banketter og arrangementer eller lukkes med bakteppe når scenen brukes med backdrop.

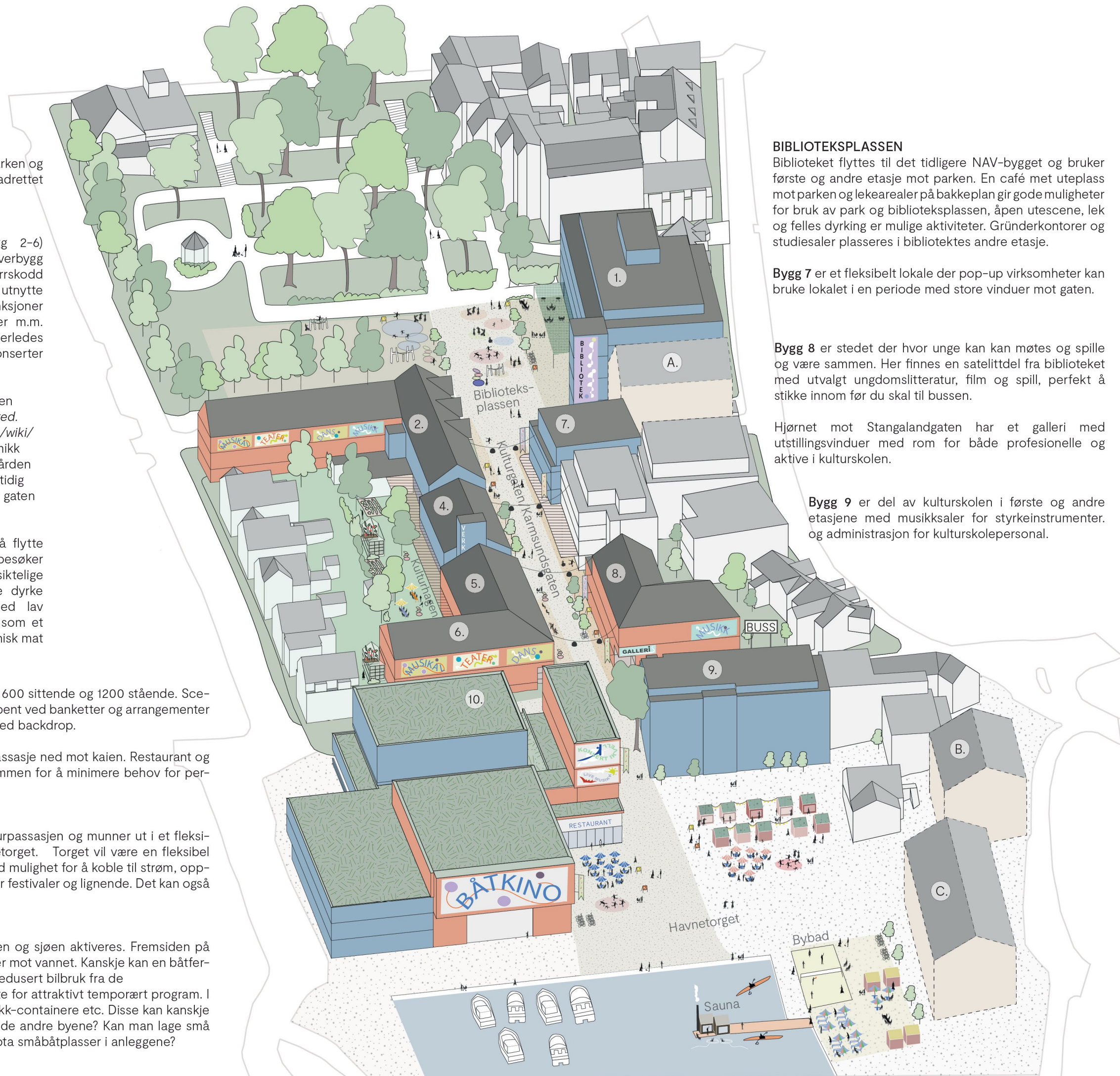
Entré fra Karmsundsgaten med gjennomsliktig passasje ned mot kaien. Restaurant og vestibyle, kino foajé og billettsalg er plassert sammen for å minimere behov for personal og øke sambruk.

HAVNETORGET

Dekket fra biblioteksplassen markerer hele kulturpassasjen og munner ut i et fleksibelt bygulv med integrerte funksjoner på havnetorget. Torget vil være en fleksibel plass som kan brukes til ulike arrangementer med mulighet for å koble til strøm, oppbygging av takkonstruksjoner ved torghandel eller festivaler og lignende. Det kan også være parkeringsareal ved behov.

SJØLIV

Med bybad og flytende sauna vil hele kaifronten og sjøen aktiveres. Fremsiden på hovedscenen kan ha båtkino og utearrangementer mot vannet. Kanskje kan en båtferje legge til ved store arrangementer og bidra til redusert bilbruk fra de omkringliggende byene? Vi ønsker å legge tilrette for attraktivt temporært program. I Kulturhusrapporten fra 2021 foreslo vi ulike musikk-containere etc. Disse kan kanskje stå på Havnetorget når de ikke fraktes rundt til de andre byene? Kan man lage små flytende "lommeparker" som midlertidig kan oppta småbåtplasser i anleggene?

BIBLIOTEKSPLASSEN

Biblioteket flyttes til det tidligere NAV-bygget og bruker første og andre etasje mot parken. En café med uteplass mot parken og lekearealer på bakkeplan gir gode muligheter for bruk av park og biblioteksplassen, åpen utescene, lek og felles dyrking er mulige aktiviteter. Gründerkontorer og studiesaler plasseres i bibliotekets andre etasje.

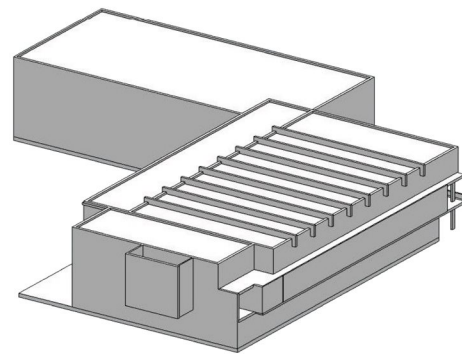
Bygg 7 er et fleksibelt lokale der pop-up virksomheter kan bruke lokalet i en periode med store vinduer mot gaten.

Bygg 8 er stedet der hvor unge kan møtes og spille og være sammen. Her finnes en satellitt del fra biblioteket med utvalgt ungdomslitteratur, film og spill, perfekt å stikke innom før du skal til bussen.

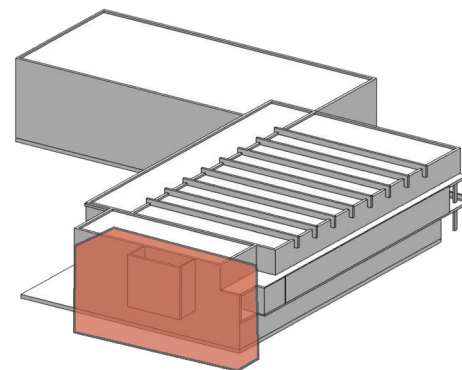
Hjørnet mot Stangalandgaten har et galleri med utstillingsvinduer med rom for både profesjonelle og aktive i kulturskolen.

Bygg 9 er del av kulturskolen i første og andre etasjene med musikkaler for styrkeinstrumenter, og administrasjon for kulturskolepersonal.

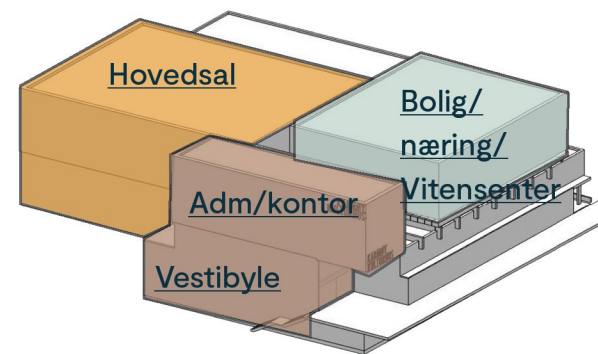
Transformasjon av dagens kino og bibliotek

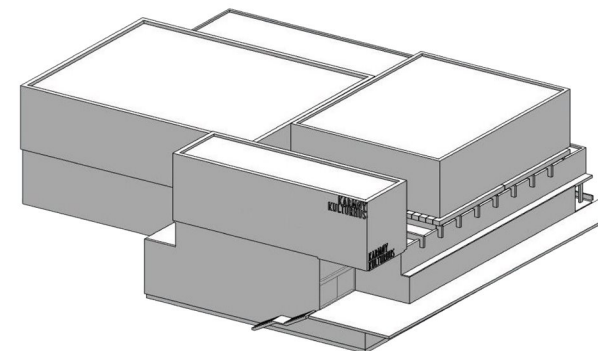
Eksisterende bygg

Rives

Tilføres

Nye Karmøy kulturhus

Transformasjonen av Kinobygget og bibliotek er hovedtyngden i prosjektet, og tar utgangspunkt i å bevare mest mulig av eksisterende bygningsmasse. Det er kun fløyen med mindre kinosaler og rømningsvei, samt nyere tilbygg til biblioteket som rives.

Det bygges en ny raus inngang på hjørnet mot kulturgaten. Herfra kommer man direkte inn i vestibylen som gir utsyn mot Stanaglandsvågen og en raus amfitrapp fører ned til inngangsnivået for hovedsalen. Vestibylen kombineres med restaurant og kiosk/billettsalg for kinoen. Dersom tilleggsarealene som er tegnet inn benyttes til hotell, eller kontorlokaler med møteromspool til utleie, konferanser eller lignende kan dette med fordel driftes sammen med kulturhuset, kino og restaurant.

Ny hovedsal bygges på tomten mot kaien. Lager, greenroom og andre støttearealer i fløyen som i dag huser biblioteket. Her er det god tilkomst for lastebiler med utstyr til konserter og forestillinger fra kaien til både kort- og langsiden av hovedsalen, samt til lager.

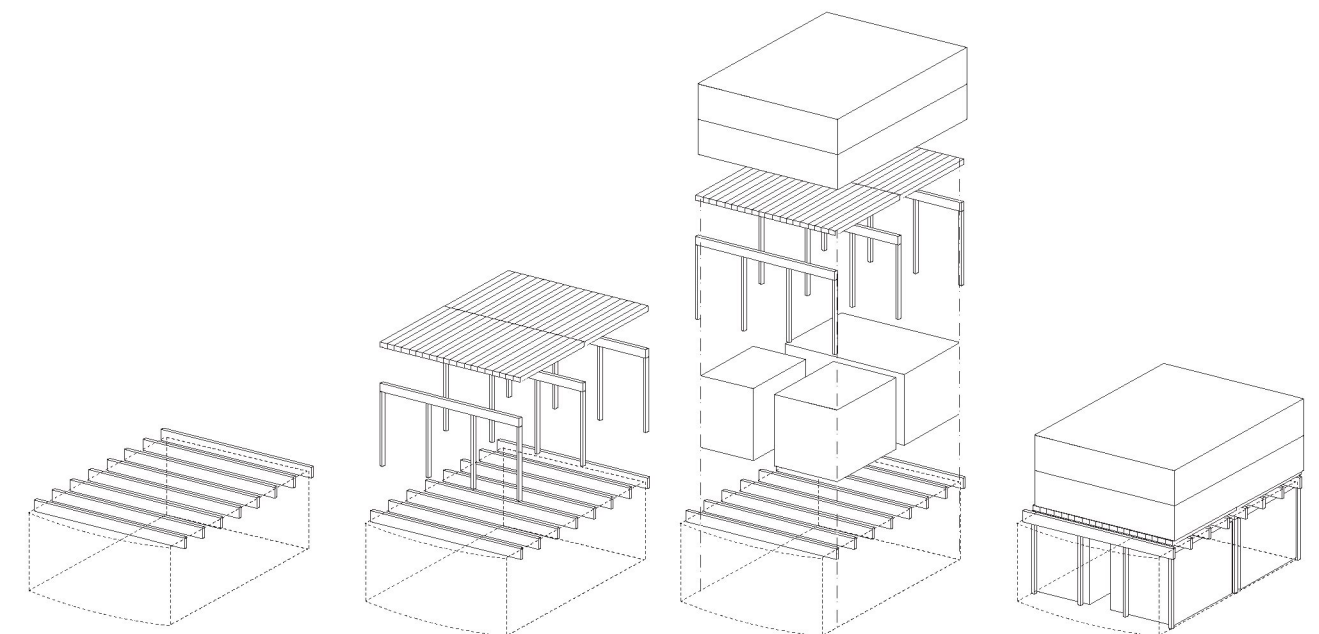
I de øvre etasjene i "biblioteksfløyen" er det rom for noe av sambruksarealet som skal deles med kulturskolen.

Det vil også være rom for noe kontor / møtelokaler som kan leies ut eller benyttes av kulturaktører tilknyttet scenehuset Dagens store kinosal har potensiale til å gi rom for både lillesalen og de to mindre kinosalene. Om man rensker ut innredning vil disse kunne føres opp som "rom-i-rommet" innenfor rammene av de bærende konstruksjonene.

Det bærende systemet med synlige dragere som avtegner seg i fasaden med en tydelig rytme, er tidstypisk og gir bygget et karakteristisk preg som vi ønsker å bringe videre.

Vi foreslår å legge inn et fristilt bæresystem, med søyler og dragere mellom dagens bærende dragere over kinosalen. Dette gir spennvidder som kan håndteres av hulledekkeelementer, som kan bære en separat konstruksjon over dagen kinosal. Her kan man tilføre tilleggsareal på rundt 500 m2 per etasje.

Tiltakene er gjort for å bevare mest mulig av dagens konstruksjoner og til føre det som er nødvendig for at dette skal kunne fungere som er moderne scenehus med best mulig forutsetninger for økonomisk bærekraftig drift.

Eksisterende kinosal

Nytt separat bæresystem

Nye etasjer og kinosaler

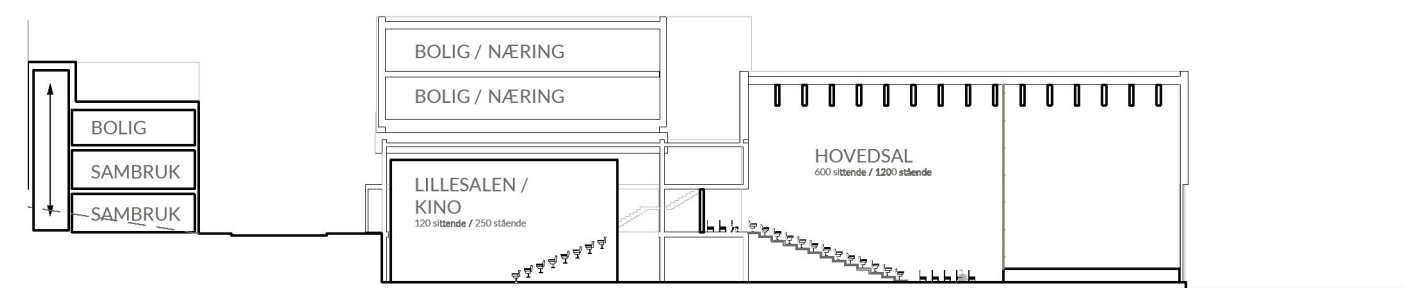
Scenerommene

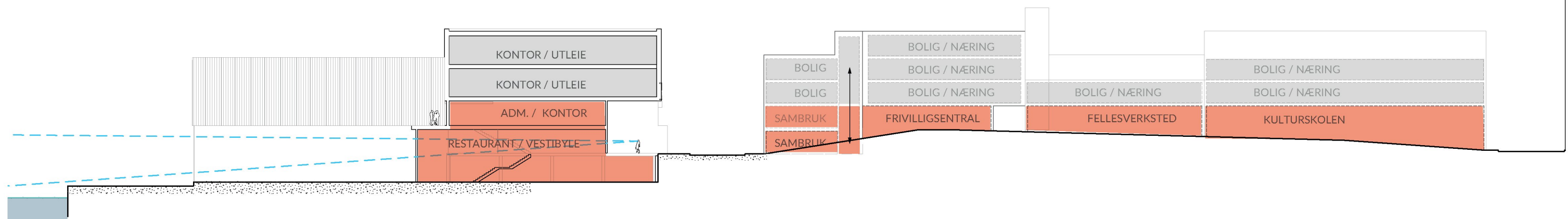
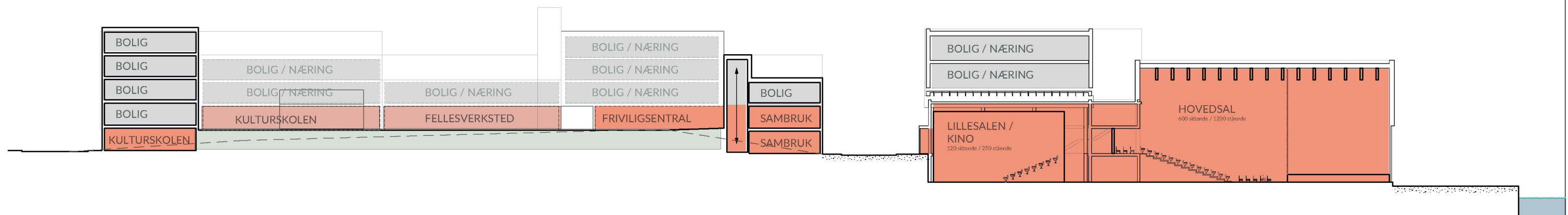
Hovedsalen blir liggende på nivå med havnen, som tilsvarer 1.etasje i dagens bygg. Om man kobler teleskopamfiert til et galleri, vil man få tilkomst for publikum fra både gulvnivå, og fra hovedinngangsnivå mot Staganlandgata. Dette vil gi mulighet for å tilby gode forhold med tanke på universell utforming. Herfra vil det også være gode forhold for å styre lyd og lys.

Tilsvarende vil Lillesalen ha mulighet for tilkomst via galleri på nivå med hovedinngangsplanet dersom man ønsker

det. Dette vil øke sambrukspotensialet med tanke på kinodrift. i vårt forslag har vi lagt til grunn at behovet for den største kinosalen dekkes av sambruk med Lillesalen.

Plasseringen av hovedsalen, med to fasader mot det fri, gjør at rømningsforhold og tilkomst fra utsiden kan løses enkelt og rasjonelt, uten kompliserte tilleggsløsninger.

SNITT B

KONTAKTINFO

Prosjekteier

Karmøy Kommune
Vigleik Winje
viwi@karmoy.kommune.no

Prosjektleder Vill

Fredrik Barth
464 26 330
fredrik@vill.no